

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 465/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. augusta 2014 predbežne prerokoval sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, Advokátska kancelária, J. Kráľa 5/A, Lučenec, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co/414/2014 z 11. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júna 2014 doručená sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ďalej len

„sťažovateľ“, v citáciách aj „vedľajší účastník“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co/414/2014 z 11. marca 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ „vstúpil na základe... § 93 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku... v pozícii vedľajšieho účastníka na strane žalovaného do súdneho konania vedeného Okresným súdom Žiar nad Hronom pod č. k. 16Rob/286/2013“.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„... je občianskym združením založeným v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa podľa uvedeného zákona.

Združenie vstúpilo do predmetného súdneho konania za účelom ochrany žalovaného spotrebiteľa...

Predmetom žalobného nároku bolo uplatňovanie finančného plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy vo výške 278,13 € s prísl.

Žalobcom v konaní v pozícii dodávateľa bola obchodná spoločnosť EOS KSI Slovensko, s. r. o... Uvedená spoločnosť sa domáhala finančného plnenia od žalovaného spotrebiteľa fyzickej osoby...

Sťažovateľovi bol dňa 02. 12. 2013 doručený žalobný návrh... Platobný rozkaz č. k. 16 Rob/286/2013-27 zo dňa 24. 04. 2013 vydaný prvostupňovým súdom nebol sťažovateľovi doposiaľ doručený.

Okrem vyššie uvedeného bolo sťažovateľovi doručené uznesenie prvostupňového súdu sp. zn. 16 Rob/286/2G13-41 zo dňa 18. 11. 2013, ktorým bol pripustený vstup sťažovateľa ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaných...

Dňa 23. 01. 2014 bolo sťažovateľovi prvostupňovým súdom doručené odvolanie žalobcu zo dňa 16. 12. 2013 proti vyššie citovanému uzneseniu.

Dňa 31. 01. 2014 sťažovateľ podal proti predmetnému odvolaniu vyjadrenie...,

O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici svojím uznesením sp. zn. 14 Co/414/2014-78 zo dňa 11. 03. 2014 tak, že uznesenie okresného súdu zmenil tak, že vstup sťažovateľa ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaných nepripustil. Zároveň zaviazal sťažovateľa na náhradu trov odvolacieho konania žalobcu vo výške 23,32 €.“

4. Podľa názoru sťažovateľa „postupom a citovaným rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co/414/2014-78 zo dňa 11. 03. 2014 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“

Podľa názoru sťažovateľa bolo porušené najmä jeho právo implikované a obsiahnuté vo vyššie uvedených garanciách – právo na prístup k súdu...

Uvedené bolo spôsobené v dôsledku aplikácie ústavne nekonformného a arbitrárneho výkladu relevantných procesnoprávných noriem.“

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv napadnutým rozhodnutím (pozri bod 1), zrušil toto rozhodnutie a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne požiadal o priznanie mu náhrady trov právneho zastúpenia a odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu.

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 14 Co/414/2014 z 11. marca 2014.

10. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

11. Ústavný súd považoval za potrebné tiež poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

12. Uvedenými právnymi názormi sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich ústavou a dohovorom garantovaných základných práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podľa názoru sťažovateľa krajský súd týmto rozhodnutím porušil označené základné právo (resp. právo) predovšetkým namietaným postupom uvedeným v bode 4. Bolo preto úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti posúdiť, či medzi odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu týkajúceho sa uvedených námietok a sťažovateľom označeným základným právom podľa ústavy, resp. právom podľa dohovoru existuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po eventuálnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie zakladala opodstatnené dôvody na vyslovenie ich porušenia.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

14. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní uznesením sp. zn. 14 Co/414/2014 z 11. marca 2014 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy, resp. dohovorom.

15. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým zmenil rozhodnutie okresného súdu a nepripustil vstup sťažovateľa do konania ako vedľajšieho účastníka, ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil na s. 2 až s. 4 po opísaní právnej argumentácie Okresného súdu Žiar nad Hronom, námietok navrhovateľa uvedených v odvolaní a vyjadrenia sťažovateľa k odvolaniu. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd okrem všeobecnej právnej úvahy, kedy môže dôjsť k vstupu tretej osoby do konania ako vedľajšieho účastníka, vychádzajúc z ustanovení § 92 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) konkrétne uviedol, že je *«nutné rozlišovať sporové a nesporové konania, ako aj jednotlivé fázy sporového konania a to z hľadiska právnej úpravy a špecifik týchto fáz sporového konania (predovšetkým rozkazného konania a samotného sporového konania prejedávaného vecne súdom). Otázkou prípustnosti účasti vedľajšieho účastníka v štádiu rozkazného konania sa zaoberal Najvyšší súci SR aj vo svojom uznesení sp. zn. 6 Cdo 420/2012 zo dňa 22. 01. 2014, v ktorom vyslovil jednoznačne neprípustnosť účasti vedľajšieho účastníka v rozkaznom konaní. Najvyšší súd SR vyslovil, že z ustanovenia § 93 ods. 3 O. s. p. možno vyvodit', že tretia osoba sa stáva vedľajším účastníkom v okamihu, keď dôjde súdu jej oznámenie, že vstupuje do konania na strane niektorého z účastníkov, To však neznamená, že tieto účinky nastávajú vždy v každom konaní, resp. v každom štádiu konania. Vzhľadom na zmysel vedľajšieho účastníctva (pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov). treba ustanovenie § 93 ods. 3 O. s. p... vykladať tak, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu vzniknúť len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho obsah a účel. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie. To však neplatí pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje v tzv. skrátenom (rozkaznom)*

konaní, ktorého výsledkom (formou rozhodnutia) je platobný rozkaz. Skrátené konanie v porovnaní s obvyklým priebehom sporového konania vykazuje výrazné odlišnosti, keďže sa realizuje bez nariadenia pojednávania a bez vykonaného dokazovania. Akceptovaná je tu rýchlosť a hospodárnosť konania a vo vzťahu k žalovanému zásada „bdelým patrí právo“. Pokiaľ žalovaný v tomto štádiu konania nevyvíja žiadnu procesnú aktivitu a teda žalovaný v tomto štádiu konania neuplatňuje svoje procesné práva, nemôže tak procesné účinne urobiť ani subjekt, ktorý oznámi súdu, že vstupuje do konania na jeho strane ako vedľajší účastník. Nemôže sa teda naplniť zmysel vedľajšieho účastníctva, ktorým je „pomoc v spore“. Táto pomoc sa môže najskôr prejaviť až keď bude proti platobnému rozkazu podaný odpor...

... v danom konaní bol vydaný platobný rozkaz..., ktorý bol riadne doručený do vlastných rúk obom odporcom: odporca v 1. rade ho prevzal... 30. 04. 2013 a odporkyňa v 2. rade ho prevzala 06. 05. 2013...

Zákonná lehota na podanie odporu obom odporcom tak už uplynula a nastali právne účinky vymienené v ustanovení § 174 ods. 1 O. s. p., teda márnym uplynutím lehoty na podanie odporu platobný rozkaz nadobudol účinky právoplatného rozsudku. Za daného stavu tak už ohlásený vstup subjektu... do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcov v štádiu po vydaní platobného rozkazu už nemohlo nadobudnúť právne účinky...

Súd prvého stupňa preto vzhľadom na právoplatnosť skončenia veci nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti platobného rozkazu č. k. 16 Rob 286/2013-27 zo dňa 24. 04. 2013, tak nerozhodol správne, pokiaľ pripustil vstup vedľajšieho účastníka do konania právoplatne skončeného v štádiu rozkazného konania, ktorého účasť v právoplatne skončenej veci nemá žiadne procesné opodstatnenie.

Odvolací súd... zdôrazňuje..., že vedľajší účastník v konaní nie je oprávnený podať proti platobnému rozkazu odpor...».

16. Vychádzajúc z uvedených dôvodov uznesenia krajského súdu sp. zn. 14 Co/414/2014 z 11. marca 2014, ktorý sa opiera aj o judikatúru najvyššieho súdu, ústavný súd preto uzavrel, že právne závery krajského súdu vychádzajúce z okolností tohto prípadu sú v danej veci jasné, zrozumiteľné a dostatočne logické. Rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a arbitrárnosti, a keďže obsahom základného práva na súdnu ochranu (a tiež aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade

s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. Vzhľadom na to, že sťažovateľova sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už jeho ďalšími návrhmi uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. augusta 2014